

«Una fotografia en blanc i negre» de Laia Farràs Coll

Relat guanyador del concurs [«Imagina un amor»](#) en la categoria de 12 a 15 anys de l'edició 2021.

Avui els ocells han decidit deixar d'entonar les seves harmòniques melodies. El cel plora desesperadament, i la pluja pertinaç de finals d'abril cau amb ràbia, amb dolor. Em frego els braços, intentant entrar en calor, però sense èxit. Noto com la mare em mira de reüll, i jo premo els llavis amb força. Em passo una mà pel clatell i deixo anar un sospir. Les llàgrimes neguen els meus ulls, mentre el capellà pronuncia les últimes paraules de la cerimònia. Llavors, la mare m'agafa pel braç i m'aixeca del banc que ha sigut el meu refugi durant els últims trenta minuts. Comencem a caminar per sortir de l'església, i noto com tots els ulls estan clavats en mi. Unes dones que no deuen passar dels cinquanta anys parlen en xiuxiuejos, observant-me amb tristesa. Intento ignorar les seves mirades, les seves paraules de condol, i per uns segons tinc la sensació que ho estic aconseguint. Fins que noto una darrera mirada sobre meu i, en girar-me, em trobo directament amb uns ulls maragdes. Observo encuriosida a la dona que ha captat la meva atenció. Sembla tenir uns vuitanta anys, porta els cabells canosos recollits en un monyo despentinat, i unes peculiars rodanxes fosques sota els ulls. Està asseguda a l'última fila, va vestida de negre i s'amaga entre les ombres. Arrufo les celles en adonar-me que no la reconec. Minuts després la perdo de vista entre la multitud de gent que lluita per sortir del gran edifici.

La mare obre un paraigües i em mira amb un petit somriure de tristesa als llavis.

—Petita, és hora de marxar.

Jo nego amb el cap. No estic preparada per tornar a casa i notar l'absència de l'àvia. Li demano uns minuts més, i ella fa que sí amb el cap i em diu que m'espera al cotxe. Quan la veig desaparèixer a la llunyania, em permeto respirar tranquil·la. La majoria dels assistents han abandonat l'església, així que em permeto deixar que les fines i salades llàgrimes llisquin pel meu rostre. És el primer cop en dies que ploro. Tinc la intenció de tornar cap a on m'espera la mare, quan veig a la dona de l'última fila asseguda a un dels bancs que es troben fora de l'església. Agafo aire i em mossego el llavi fins a notar el metàl·lic gust de la sang. Llavors, omplint-me de valentia, m'acosto a aquella dona que tanta intriga em provoca.

Ella no alça la mirada fins que no nota la meva presència al seu costat. Em mira, jo la miro, i ella somriu. Durant uns segons, un silenci fúnebre s'instal·la entre nosaltres. M'aclareixo la gola amb un estossecc.

—Vostè coneixia a la meva àvia? —pregunto amb un fil de veu.

La dona deixa anar una petita rialla i tensa la mandíbula.

—Com et dius, bonica?

—Arlet. —Arlet... —repeteix ella—. Sí, coneixia a la teva àvia. Bé, coneixia a la persona que un dia va ser.

Els seus ulls s'il·luminen amb una espurna de llum, i puc veure el moment exacte en què un record ocórrer a la seva memòria.

—Una jove apassionada i xerraire. Sempre portava els seus cabells pèl-rojos recollits en dues trenes i, deixa'm dir-ho, cantava com els àngels —xiuxiueja, somrient amb els ulls entelats—. Era càlida i estava plena de vida. I quan em mirava amb aquells ulls blaus plens d'estels... Ella era tot el que tenia.

La dona es pinça el pont del nas i tanca els ulls. Li poso una mà a l'espatlla, i ella m'agraeix el gest amb la mirada.

—Érem molt joves, teníem només dinou anys —continua, agafant aire—. L'estiu després de la mort del meu pare, va ser ella qui em va ajudar a seguir endavant. La Joana, amb la seva afable serenitat, les seves abraçades, les seves carícies.

Aquestes paraules em fan reflexionar. Recolzo el mentó a la meua mà dreta i em tibo del lòbul de l'orella, pensativa.

—Mai havia conegut una amiga de la joventut de l'àvia.

La dona s'emporta una mà al cor i em mira amb confusió.

—Reina... —xiuxiueja finalment—. Érem molt més que amigues.

Parpellejo diverses vegades i obro la boca, en un gest de sorpresa. La dona m'observa amb un somriure de temor als llavis, mentre jo processo el que acabo d'escoltar. Érem molt més que amigues. Segons després, ella treu de la seva butxaca un tros de paper groguenc i amb olor de naftalina, i me'l lliura. El desplego amb delicadesa, trobant-me la pulcra lletra de l'àvia.

Estimada Montserrat... Avui he recordat com em besaves, la calidesa de la teua pell contra la meua, i no he pogut evitar enyorar-te. Ens fem velles, vida meua, però segueixo amb el teu record tatuat a la meua pell. Érem un parell de nenes jugant a l'amor, però et segueixo estimant.

Joana.

—Feia més de cinquanta anys que no sabia res d'ella, quan un dia aquesta carta va arribar a la meua bústia. Però ja era massa tard.

Noto com les meves mans tremolen. Tinc un nus a la gola que no em deixa empassar saliva. Alço la mirada i observo a la dona que es troba davant meu, aquella que m'està mostrant la història de l'àvia, una història que ha amagat durant dècades. Estic congelada en el temps, i no sento el fred ni la pluja que de ben segur està caient sobre meu, mullant-me els cabells. En veure la meua expressió d'incredulitat, la dona deixa anar una rialla i m'acaricia el braç. Seguidament, treu la seva cartera i rebusca entre targetes mèdiques i de diferents clubs, per finalment mostrar-me una petita fotografia en blanc i negre. L'agafo amb dos dits, sentint la flama de la curiositat créixer dins meu. En ella hi apareixen dues dones d'uns vint anys, agafades del braç. Reconec l'àvia, pentinada amb dues trenes que li cauen per l'esquena i mirant a la càmera amb la boca entreoberta. Al seu costat, una segona figura que porta un vestit de flors i mostra un somriure entremaliat, mentre mira a l'àvia. És la que avui està asseguda al meu costat. Giro la fotografia, trobant-me amb uns noms escrits amb lletres arrodonides. Joana i Montserrat, 1962. I una dedicatòria.

Per a la Joana, la meua vida. T'estimaré sempre.